MISSIONARY AND PASTORAL ASPECTS OF THE MYSTERY OF HOLY UNCTION

Iulian-Constantin Vrabie
PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași, „Dumitru Stăniloae" Faculty of Orthodox Theology

Abstract: St. Luke the Evanghelist even draws a parallel between the striving to inherit the Kingdom of heaven, the sending of the disciples to proclaim the Gospel and the healing of the sick: "Go! Behold, I am sending you like lambs among wolves ... and into whatever city you enter, and they will receive you ... heal the sick in it and say to them, The kingdom of God is near at hand" (10:3; 8:9). From this we cannot fail to understand that healing - even that which is linked to transitory bodily pains - must be seen in the perspective of the Kingdom of heaven, that is, in relation to the principal calling of every Christian, that of becoming heirs of eternal life.

Keywords: the Mystery, the Holy Unction, pastoral, mission, healing.

Sfântul Evanghelist Luca face chiar o apropiere între strădania de a moșteni Împărăția cerurilor, trimiterea ucenicilor de a vesti Evanghelia și vindecarea celor bolnavi: „Mergeți! Iată, Eu vă trimit ca pe niște miei în mijlocul lupilor ... și în orice cetate veți intra și vă vor primi ... vindecați pe bolnavii din ea și ziceți-le: S-a apropiat de voi Împărăția lui Dumnezeu" (10, 3; 8, 9). Din aceasta nu putem să nu înțelegem că vindecarea – chiar cea legată de durerile trecătoare trupești – trebuie privită în perspectiva Împărăției cerurilor, adică în legătură cu chemarea principală a fiecărui creștin, aceea de a se face moștenitor al vieții celei veșnice[1].

Pentru a face și mai lesne de înțeles acest fapt, Însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos - cum afirmă Sfântul Evanghelist Luca - a încredințat pe ucenicii Săi că importantă cu adevărat nu este vindecarea bolilor și tămăduirea rănilor cauzate de răutatea celui viclean, ci faptul că numele celor botezați s-au scris in cartea Vieții veșnice: „Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii, și peste toată puterea vrăjmașului și nimic nu vă va vătăma. Dar nu vă bucurați de aceasta, că duhurile vi se pleacă, ci vă bucurați că numele voastre sunt scrise in ceruri!" (*Luca* 10, 19-20).

Această perspectivă eshatologică a suferinței - cea mai de preț fiind cea a muceniciei - este subliniată și de Sfântul Ioan Evanghelistul în cartea Apocalipsei: „S-a dat celui rău putere asupra celor sfinți, adică „să facă război cu sfinții și să-i biruiască și i s-a dat ei – fiarei apocaliptice n.n. - stăpânire peste toată seminția și poporul și limba și neamul. Și i se vor închina ei toți cei ce locuiesc pe pământ, ale căror nume nu sunt scrise de la întemeierea lumii în cartea Mielului celui înjunghiat (13, 7-8). De aici înțelegem și mai bine că „centrarea creștinilor nu este pe vindecarea cu orice preț, cât pe dobândirea Împărăției cerurilor"[2]; vindecarea fiind subordonată acestei dominante a vieții și strădaniei creștine, care au ca model mărturia și mucenicia celor care au bineplăcut Mântuitorului nostru Iisus Hristos - Mielul lui Dumnezeu înjunghiat pentru păcatele noastre.

Chemarea sfinților slujitori are drept scop nu atât tămăduirea celui bolnav, cât întărirea lui pentru a-și duce crucea suferinței[3]. Mila lui Dumnezeu este spre întărirea noastră

[1] Dominique BEAUFILS, *Credința ta te-a mântuit. O viziune ortodoxă asupra bolii*, trad. Pr. A. Dinu, C. Dinu, Ed. Trinitas, Iași, 2009, p. 43.
[2] D. BEAUFILS, *Credința ta te-a mântuit*..., p. 44.
[3] D. BEAUFILS, *Credința ta te-a mântuit*..., p. 44.

a tuturor pentru a ne duce la bun sfârșit lupta credinței, adică această străduanie adesea îngreuiată de cel rău pentru a ne arăta moștenitori ai veșnicelor și dumnezeiești bunătăți, pe care Dumnezeu le-a pregătit celor binecuvântați,cum ne încredințează Însuși Mântuitorul: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii...” (*Matei* 25, 34). Având această conștiință, membrii comunității care iau parte la Taina Sfântului Maslu se roagă: _„Cel ce ai poruncit ca cei bolnavi să cheme pe sfinții Tăi slujitori și să se tămăduiască prin rugăciunile lor și prin ungerea cu untdelemnul Tău, Iubitorule de oameni, mântuiește cu mila Ta pe acesta ce pătimește” (*Micul molitfelnic,* p. 98).

Având în vedere că desfrânatele și vameșii s-au bucurat de binefacerile milostivirii lui Dumnezeu, cei care iau parte la rugăciuni au nădejdea că le va fi ascultată cererea și Dumnezeu - în marea și nemăsurata Sa iubire de oameni - le va împlini cererea; din acest motiv, cu statornică nădejde se roagă: „Preabunule Doamne, Cel Ce cu dragostea Ta cea negrăită ai primit ungere cu mir de la desfrânata, îndură-te de robul Tău” (*Micul molitfelnic,* p. 99). Multa iubire - arătată din partea noastră lui Dumnezeu și semenilor - atrage la rândul ei negrăita și nemăsurata iertare a lui Dumnezeu față de păcatele noastre, cât și cele ale celor pentru care ne rugăm, cum Însuși Mântuitorul i-a spus vameșului Simon, care - în loc să se roage pentru păcătoasa care-L ungea pe Iisus în casa lui - se arăta disprețuitor față de ea, dar și de atitudinea îngăduitoare a Fiului lui Dumnezeu: „Simone, am să-ți spun ceva... Vezi pe femeia aceasta?... Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit” (*Luca* 7, 40, 44 și 47).

Această nădejde că Dumnezeu va asculta rugăciunile celor ce se roagă pentru cel bolnav este întărită și de convingerea că Maica lui Dumnezeu este cu adevărat Maica îndurărilor, cum se exprimă această credință îi stihira - de la Și acum...- cântării a cincea: „Ceea ce ești întrutotul lăudată, curată, preabună Stăpână, îndură-te de cel ce se unge cu untdelemnul cel dumnezeiesc și miluiește pe robul tău” (*Micul molitfelnic,* p. 99). A alerga la ajutorul Maicii Domnului înseamnă - dacă ar fi să folosim cuvintele spuse în cartea *Pildele lui Solomon* - a umbla „în calea dreptății și a milei”; iar cel ce umblă în această cale „află viață, dreptate și milă” (21, 21). Așa cum au aflat împărații și prorocii cei de odinioară, după cum se arată în prima stihiră a cântării a șasea: „Iubitorule de oameni, Cel Ce ai arătat prin cuvintele Tale ungerea împăraților prin untdelemn și ai desăvârșit aceasta și prin semnul peceții Tale pe arhierei, mântuiește - ca un Îndurat – și pe acesta care pătimește” (*Micul molitfelnic,* p. 99).

Nu este întâmplătoare sublinierea demnității împărătești a fiecărui creștin - deci și a celui bolnav pentru care se înalță rugăciuni - întrucât, așa cum Sfântul Apostol Petru scria cititorilor epistolei sale, toți creștinii au demnitate împărătească, find neam sfânt, motiv pentru care să nu uite că sunt trecători pe pământ și orice suferință este trecătoare: „Iar voi sunteți semințe aleasă, preoție împărătească, neam sfânt, popor agonisit de Dumnezeu ca să vestiți în lume bunătățile Celui Ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa cea minunată, voi, care odinioară nu erați popor, iar acum sunteți poporul lui Dumnezeu: voi, care odinioară n-aveați parte de milă, iar acum sunteți miluiți. Iubiților, vă îndemn ca pe niște străini ce sunteți și călători aici pe pământ... Purtați-vă cu cinste între neamuri, ca... privind mai de aproape faptele voastre cele bune, să preamărească pe Dumnezeu în ziua când îi va cerceta” (*1 Petru* 2,9-12).

Fiind născuți din nou - prin Hristos în Care „locuiește, trupește, toată plinătatea Dumnezeirii” cu conștiința că suntem „deplini întru EI” (*Coloseni* 2, 9-10) ne angajăm, după ce ne-am îmbrăcat cu toate armele lui Dumnezeu”, să ducem lupta „împotriva duhurilor răutății care sunt în văzduhuri” (*Efeseni* 6, 11-12); totodată, nu trebuie să uităm că „avem pecetea acestei deplinătăți prin armura Sfântului Duh”[4], pentru a duce la bun sfârșit călătoria sau pelerinajul nostru spre cetatea care este în ceruri, trecând peste toate obstacolele ce ne

[4] Pr. Nicolae CHIFĂR, *Teologie și spiritualitate patristică*, Ed. Trinitas, Iași, 2002, p. 155.

stau în cale. Fiul lui Dumnezeu întrupat, Care „va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre, ca să fie asemenea trupului slavei Sale" (*Filipeni* 3, 21), ne va întări în lupta cu duhurile răutății, astfel ca „demonii cei cumpliți să nu se atingă de acesta ce-și însemnează simțurile cu ungere dumnezeiască, Mântuitorule, ci îl apără pe dânsul cu acoperământul slavei Tale", cum se arată în stihira cântării a șasea.

Din acest motiv - având încredințarea că Maica Domnului s-a arătat a fi „în casa lui Dumnezeu" un măslin cu adevărat roditor, motiv pentru care credincioșii aleargă la mângâierea și rugăciunile ei de maică îndurătoare pentru cel ce pătimește, dar și pentru cei din comunitatea liturgică - Multmilostivului Dumnezeu Îi este adresată această scurtă și fierbinte rugăciune: „Tinde mila Ta din înălțime, Iubitorule de oameni; și - sfințind untdelemnul Tău acesta -Mântuitorule, dă-l robului Tău spre sănătate și izbăvire de toate bolile"; acestei rugăciuni se adaugă condacul: „Cel Ce ești izvorul milei, Preabunule, Izbăvește de toată suferința pe aceștia ce cad cu credință fierbinte la mila Ta cea negrăită și, ușurându-le neputințele, dă-le dumnezeiescul har de sus" (*Micul molitfelnic*, p.100).

În cadrul acestor cântări au loc și mărturisiri ale lui Hristos și a lucrării Sale mântuitoare, așa cum ni se prezintă în cântarea a șaptea, care prefațează invocarea credincioșilor de a se vindeca prin voia lui Dumnezeu cel ce bolește și suferă dureri: „Tu, Mântuitorule, Cel Ce ești singurul Dumnezeu, Care cu mila și cu îndurările Tale tămăduiești tuturor patimile sufletelor și zdrobirile trupurilor, Însuți vindecă și pe acesta ce pătimește în neputințe, tămăduindu-l" (*Micul molitfelnic*, p. l01). Această mărturisire ne amintește de acele scurte mărturisiri - amintite în scrisorile pauline și sobornicești, care au însoțit dintotdeauna actele liturgice, de fapt este acea legătură care a fost permanent între *lex credendi* și *lex orandi*[5]. Chiar și acele doxologii, pe care le întâlnim în scrierile noutestamentare, sunt de fapt mărturisiri de credință, prin care este lăudat Dumnezeu în Sfânta Treime, dar și opera de mântuire a neamului omenesc săvârșită de Fiul lui Dumnezeu întrupat.

Sfântul Apostol Pavel numai după ce va fi prezentat această scurtă mărturisire că „pentru noi, cei ce credem în Cel Ce a înviat din morți pe Iisus, Domnul nostru, Care S-a dat pentru păcatele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră", a putut scrie - tot sub forma unei scurte mărturisiri - creștinilor din Roma: „Cine va ridica pâră împotriva aleșilor lui Dumnezeu? Dumnezeu este Cel Ce îndreptează... Hristos, Cel Ce a murit și - mai ales - Cel Ce a înviat, Care și este de-a dreapta lui Dumnezeu, Care mijlocește pentru noi! Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigoana sau foametea sau lipsa de îmbrăcăminte sau primejdia sau sabia? Precum este scris: Pentru Tine suntem omorâți toată ziua, socotiți am fost ca niște oi de junghiere. Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela Care ne-a iubit".

Însă după aceste două scurte mărturisiri, urmează o alta, mult mai grăitoare în ceea ce ne privește, adică în a aprofunda sensul suferinței în creștinism și asumarea din partea creștinilor ca - și prin durerile și bolile purtate cu credință și cu nădejdea în răsplata lui Dumnezeu - din toate acestea să facă o inegalabilă formă de mărturisire vie, adică trăită cu toată sensibilitatea ființei a lui Hristos: „Căci sunt încredințat că nici moartea, nici vina, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru" (*Romani* 4, 24-25 și 8, 38-39).

La acest înțeles ne duce și stihira - de la Slavă... - a cântarii a șaptea, în care se arată că ungerea cu untdelemnul sfințit este ca o adevărată armură sau ca o pecete dumnezeiască - din care izvorăște „roada bucuriei și a izbăvirii" - a celor credincioși în lupta cu duhurile

[5] A se vedea: Pr. Lect. Dr. Ilie MELNICIUC PUICĂ, „Lecturile biblice de la Taina Sfântului Maslu", în: *Altarul Reîntregirii*, 1/2012, pp. 32-33.

întunecate ale răutății: „Sabie împotriva diavolilor este pecetea Ta, Mântuitorule; iar prin rugăciunile preoților foc care mistuie patimile sufletești; pentru aceasta, cu credință, Te lăudăm pe Tine noi, cei ce am primit vindecare" (*Micul molitfelnic,* p. 101). De fapt, „vindecarea în sine este semnul acestei armuri duhovnicești, care dă tărie și putere celui aflat în valurile acestei vieți pline de tot felul de încercări"[6].

Vindecarea aceasta duhovnicească ferește pe creștini să nu fie orbiți de „dumnezeul veacului acestuia, ci să se arate în toate, deci și în suferințe sau încercări a fi adevărați închinatori ai lui Dumnezeu, luminați i întăriți de „lumina Evangheliei slavei lui Hristos, Care este chipul lui Dumnezeu"; mai mult - așa cum arăta și Apostolul neamurilor - nu se propovăduiesc pe ei și durerile sau suferințele lor, ci „ e Hristos Iisus Domnul", iar cei ce se roagă și cel bolnav pentru care se roagă comunitatea credincioșilor sunt slujitori unii altora pentru numele și iubirea lui Hristos (*2 Corinteni* 4, 4-5).

Din acest motiv, comunitatea celor credincioși se simte îndatorată a se ruga și pentru ea însăși[7]; deși știe că rugăciunea făcută pentru aproapele nu rămâne fără plată, chiar și pentru cei care se roagă, nu doar pentru cel care se face rugăciunea, cei prezenți la Sfântul Maslu - așa cum este considerată ca fiind importantă orice mărturisire de credință - se aratp conștienți că fără milostivirea lui Dumnezeu, Care - cum scria Apostolul neamurilor filipenilor că „lucrează în voi și ca să voiți și ca să săvârșiți" (2, 13) – dă tuturor credincioșilor puterea de a avea râvna spre cele bineplăcute Lui, după pilda de jertfelnicie a lui Hristos: „Miluiește-ne pe toți, Mântuitorule, după mare și dumnezeiască mila Ta, că pentru aceasta ne-am adunat noi toți, ca - închipuind cu taină coborârea îndurărilor Tale – să aducem cu credință ungere cu untdelemn robului Tău, pe care tămăduiește-l cu puterea Ta" (*Micul molitfelnic,* p. 102).

„Milostivirea lui Dumnezeu este asemănată cu un izvor nesecat"[8], din care se revarsă peste oameni și peste întreaga lume iubirea vindecătoare a Celui Preaînalt și Atotțiitor. Asemenea psalmistului David, care lăuda pe Dumnezeu pentru marea Lui milostivire și Îl ruga să-Și reverse necontenit negrăita Sa milă – „Dumnezeule, milostivește-Te spre noi și ne binecuvântează, luminează fața Ta spre noi și ne miluiește! Ca să cunoaștem pe pământ calea Ta, în toate neamurile mântuirea Ta. Lăuda-Te-vor pe Tine popoarele, Dumnezeule, lăuda-Te-vor pe Tine popoarele toate!" (*Psalmi* 66, 1-3) - și cei care înalță rugăciuni pentru cei bolnavi, se simt datori să invoce milostivirea lui Dumnezeu, chiar dacă păcatele noastre nu ne fac vrednici de aceasta: „Să nu îndepărtezi, Stăpâne, mila Ta de la noi cei ce însemnăm plecăciunii Celui de sus și ai bucuriei și să nu treci cu vederea pe cel ce cu credință strigă pururea: Binecuvântați toate lucrurile Domnului pe Domnul" (*Micul molitfelnic*, p. 102).

Aceste izvoare de binecuvântare și sfințire se arată prin rugăciunile credincioșilor; aceștia nu sunt lipsiți de prezența rugătoare a preoților, întrucât Biserica nu este nici a credincioșilor fără preoți, dar nici a preoților lipsiți de comunitatea credincioșilor, conștiință care se oglindește și în cea de-a opta cântare, în care se face aluzie deopotrivă la ștergerea păcatelor prin Taina Spovedaniei, dar și la Sfânta Liturghie împreună cu care în vechime se săvârșea Sfânta Taină a Maslului: „Cu curgerile milei tale, Hristoase, și cu ungerile preoților Tăi, spală, Doamne - ca un îndurat - durerile și rănile ș apăsările chinurilor acestuia ce este chinuit de suferințele patimilor, ca - fiind mântuit - să Te slăvească pe Tine cu mulțumire" (*Micul molitfelnic,* p. 102).

---

[6] Conf. dr. Cristinel IOJA, „Lucrarea harului în Taina Sfântului Maslu după dogmaticele românești din secolele XIX-XX", în vol. *Teologie si Educație la Dunărea de Jos*, fascicula XI, Ed. Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2012, p. 28.

[7] Pr. Prof. Ioan G. COMAN, „Sfintele Taine în concepția vechilor-catolici și poziția Bisericii Ortodoxe în acest Domeniu", în: *Mitropolia Olteniei,* 5-6/1968, p. 400.

[8] Anthonz M. CONIARIS, Vitamine duhovnicești pentru inimile rănite, trad. M. Băncilă, Ed. Sophia, București, 2010, p. 111.

Ca odinioară, când poporul lui Israel s-a împărtășit de acel semn dumnezeiesc prin pogorârea de rouă pe lâna așezată în arie - minune arătată de Dumnezeu lui Ieftae ca încredințare a marii Sale iubiri și purtări de grijă (*Judecători* 6, 37-40) - Maica Domnului este cea prin care ni se împărtășește și se manifestă marea iubire a lui Dumnezeu; minunea nașterii sale este mai presus de orice cuvânt: Cel Atotputernic se lasă din iubire față de noi purtat de pântecele fecioresc. Iată de ce adevărata cinstire a Maicii Domnului nu se poate exprima decât prin smerita laudă pe care ne simțim datori să i-o aducem pentru nenumăratele sale binefaceri. Cu aceste sentimente și simțăminte este invocată de cei prezenți la Taina Sfântului Maslu: „Pe tine, cea care ai purtat în pântece pe Cel Ce ține toate în palmă și L-ai întrupat în chip minunat, după cum a bineplăcut lui Dumnezeu, te rugăm, Maica lui Dumnezeu, fă-L milostiv spre acesta care pătimește" (*Micul molitfelnic*, p. 101).

Plecarea lui Dumnezeu cu milostivire spre noi ne dă curaj să o rugăm pe Maica Domnului să o lăudăm cum se cuvine și să o rugm să ne ajute ca - prin toate încercările vieții să dobândim podoaba cea scumpă a virtuților, prin care să-L vestim lumii pe Hristos - Mântuitorul: „Preacurată, firea a primit ca pe o preamărită cunună nașterea ta cea dumnezeiască, care oprește și biruiește cu puterea ei taberele vrăjmașilor. Pentru aceasta, fiind încununați cu podoabele cele luminoase ale darurilor tale, pe tine te lăudăm întru tot cântată stăpână" (*Micul molitfelnic*, p. 103).

„Milostivirea lui Dumnezeu este cea care a unit cerul cu pământul; din cer purtarea de grijă a lui Dumnezeu se manifestă fără încetare"[9]. Ochiul veghetor al lui Dumnezeu este cel care ne ocrotește și ne dă sentimentul de siguranță, că nimic nu ni se poate întâmpla fără voia lui Dumnezeu, așa cum propovăduia Sfântul Apostol Pavel celor din Derbe: Dumnezeu cel viu este Cel „Care a făcut cerul și pământul, marea și toate cele ce sunt în ele și Care - în veacurile trecute - a lăsat ca toate neamurile să meargă pe căile lor. Deși El nu S-a lăsat pe Sine nemărturist, făcându-vă bine, dându-vă din cer ploi și timpuri roditoare, umplând de hrană și de bucurie inimile voastre" (*Faptele Sfinților Apostoli* 14, 15-17). Or, acestui Părinte iubitor I se adresează credincioșii, zicând: „Caută din cer, Îndurate, și arată mila Ta tuturor; trimite acum prin ungerea cea dumnezeiască a preoților ajutorul Tău și tăria Ta celui ce aleargă la Tine, Iubitorule de oameni" (*Micul molitfelnic*, p.103).

Pogorârea lui Dumnezeu sugerează și aceea că Biserica - așa cum spunea și părintele Dumitru Stăniloae - este o permanentă Pogorâre a Duhului Sfânt, Cel Care lucrează în Biserica lui Hristos[10]. Dar și aceea că Biserica este într-o permanentă stare de invocare a Sfântului Duh, pentru că nici măcar semnul Sfintei Cruci nu se face - de fiecare credincios sau de comunitate în întregul ei - fără numirea sau invocarea Preasfintei și de viață făcătoarei Treimi: În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Negreșit, această conștiință este și cea care motivează starea de recunoștință sau euharistică a credincioșilor; dar și săvârșirea Tainei Maslului împreună cu Sfânta Liturghie. Invocarea de mai sus – „Caută din cer..." - ne aduce aminte de invocarea arhiereului din timpul cântării Sfinte Dumnezeule.

Iar următoarea cântare face aminte de împărtășire; desigur este vorba de împărtășirea harului sfințitor prin ungerea cu untdelemn, nefiind exclusă și împărtășirea cu Trupul și Sângele Mântuitorului, fapt care vine să ne încredințeze că aceste comunități ale celor care se rugau pentru cei bolnavi o făceau în primul rând în cadrul comuniunii euharistice[11], prin care ni se împărtășește nu doar harul cel mult-prisositor, ci Însuși Mântuitorul nostru Iisus Hristos, așa cum ne încredințează chiar El: „Eu sunt Pâinea cea vie, Care S-a pogorât din cer. Cine

[9] Olivier CLEMENT, *Întrebări asupra omului*, trad. Ierom. I. Pop, Pr. C. Șpan, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 1997, p. 57.
[10] Pr. Prof. Dr. Dumitru STĂNILOAE, Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol. III, Ed. Institutului Biblic si de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003, p. 155.
[11] A se vedea: Pr. Lect. Dumitru Gh. RADU, „Caracterul ecleziologic al Sf. Taine și problema comuniunii", p. 302.

mănâncă din Pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar Pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu... Adevărat, adevărat zic vouă, dacă nu veți mânca trupul Fiului Omului și nu veți bea sângele Lui, nu veți avea viață în voi" (*Ioan* 6, 51 și 53).

Această conștiință că din prea-plinul împărtășirii de Hristos ne-a făcut părtași iubirii lui Dumnezeu, dar și din milostivirea Sa cea nemăsurată, este oglindită în stihira cântării a noua: „Am văzut cu bucurie, Mântuitorule, preabunule, untdelemnul cel sfânt, pe care l-ai primit prin dumnezeiasca Ta pogorâre mai mult decât cei care se împărtășesc de el și îl dai în chip văzut celor ce se împărtășesc de baia cea dumnezeiască" (*Micul molitfelnic*, p. 103). Fără îndoială că nu pot fi părtași acestor negrăite revărsări de milostiviri decât cei care au primit baia Botezului, așa scria Sfântul Apostol Pavel creștinilor din Corint: „Har vouă și pace de la Dumnezeu Tatăl vostru și de la Domnul nostru Iisus Hristos, Părintele îndurărilor și Dumnezeul a toată mângâierea, Cel Ce ne mângâie pe noi în tot necazul nostru, ca să putem să mângâiem și noi pe cei care se află în tot necazul prin mângâierea cu care noi înșine suntem mângâiați. Că precum prisosesc pătimirile lui Hristos în noi, așa prisosește prin Hristos și mângâierea noastră (2 *Corinteni* 1, 2-5).

Invocând ajutorul Maicii Domnului, care ca o acoperitoare tare ocrotește pe fiii săi – „Fecioară, primind cântări și rugăciuni de la robii tăi, izbăvește de patimi cumplite și de dureri, Preacurată, cu rugăciunile tale, pe cel ce prin noi aleargă la acoperământul tău cel dumnezeiesc" - Cel Preaîndurat este rugat cu mai mult curaj de comunitatea celor care iau parte la Taina Sfântului Maslu: „Mântuitorule, îndură-Te, miluiește, izbăvește de chinuri și de dureri și apără de săgețile celui viclean pe robii Tăi, tămăduindu-le, ca un Stăpân milostiv, sufletele și trupurile cu harul cel dumnezeiesc" (*Micul molitfelnic*, p. 104). Această conștință comunitară că Maica Domnului este Maica Bisericii și că cei care se roagă se bucură de sprijinul și de mijlocirile ei, de ocrotirea și ajutorul de care au nevoie cei ce se roagă lui Dumnezeu este oglindită - chiar dacă nu este amintită Preacurata în mod expres - în Luminânda care se cântă după Cuvine-se cu adevărat: „Cu milă caută cu ochiul Tău, Bunule, spre rugăciunea noastră, a celor ce ne-am adunat astăzi în biserica Ta cea sfântă, ca să ungem cu untdelemnul cel dumnezeiesc pe neputincioșii robii Tăi" (*Micul molitfelnic*, p. 105).

Oare în această ultimă cântare - Luminânda - se oglindește faptul că se ungeau, pe lângă cel bolnav, și alți credincioși care se simțeau bolnavi sufletește sau trupește, așa cum ar reieși și din îndemnul paulin adresat creștinilor din Corint: „Cercetați-vă pe voi înșivă dacă sunteți în credină; încercați-vă pe voi înșivă. Sau nu vă cunoașteți voi singuri bine, că Hristos Iisus este întru voi?" (2 *Corinteni* 13, 5). N-ar fi exclus ca - așa cum în istoria Bisericii a fost o formă colectivă de mărturisire a păcatelor, să fi fost și o formă mai extinsă de ungere a credincioșilor, afectați în diferite grade de cele mai diverse maladii sufletești și trupești[12]. Desigur, asta nu înseamnă că o proliferare a diverselor forme de săvârșire a Tainei Sfântului Maslu ar fi justificată, dar ar putea aduce o rațiune în plus în ceea ce privește solicitarea credincioșilor de săvârșire a Maslului de obște în țările ex-comuniste, în care conștiința că multe dintre păcatele din vremea comunismului se răsfrâng sub forma diferitelor maladii în viața comunităilor bisericesti: mai ales a celor din mediul urban.

În stihirile de la Laude se arată că tradiția de a se face rugăciuni pentru cei bolnavi - adică acea menire legată de healing a Bisericii lui Hristos - are origini apostolice, întrucât este consemnată în practica Bisericii încă din vremea Sfinților Apostoli[13]: de această practică se leagă și acea manifestare a dorinței credincioșilor, care în dorința de a fi vindecați cei bolnavi, cei aflați în boli sau neputințe – fie „scoteau pe cei bolnavi în uliție și-i puneau pe paturi și pe tărgi, ca - venind Petru, măcar umbra lui să umbrească pe vreunul dintre ei", fie

[12] Pr. Asist. Dr. Silviu TUDOSE, Pr. Prof. Dr. Nicolae NECULA, Pr. Lect. Dr. Marian MIHAI, *Taina Sfântului Maslu. Îndrumător teologic, liturgic și pastoral*, p. 32.

[13] A se vedea: † KALLISTOS WARE, „Temeiurile patristice ale Sfintelor Taine", în: *Ortodoxia*, 2/2012, pp. 153-164.

aduceau pe „mulți care aveau duhuri necurate, strigând cu glas mare, ele ieșeau: și mulți slăbănogi și șchiopi s-au vindecat”; prin predica Sfântului Apostol Filip în Samaria, mulți credeau, „văzând semnele pe care le săvârșea” (*Faptele Sfinților Apostoli* 5, 15; 8, 7 și 6).

Această putere care se făcea lucrătoare spre tămăduire și vindecare era pusă de Sfinții Apostoli - așa cum face și în casa lui Corneliu sutașul - în legătură cu puterea lui Iisus: Acesta „a umblat făcând bine și vindecând pe toți cei asupriți, pentru că Dumnezeu era cu El” (*Faptele Sfinților Apostoli* 10, 38). Și aceste fapte minunate s-au petrecut peste tot unde a fost propovăduit Hristos; cei ce se „risipiseră din cauza tulburării făcute pentru Ștefan au trecut până în Fenicia și în Cipru și în Antiohia” (*Faptele Sfinților Apostoli* 11, 19), iar odată cu ei au fost vestite și aceste fapte minunate care s-au săvârșit în numele lui Iisus Mântuitorul. Încât nu-i o exagerare a spune că „neamurile pământului, auzind, se bucurau și slăveau Cuvântul lui Dumnezeu; și câți erau rânduiți spre viața veșnică au crezut: iar Cuvântul Domnului se răspândea prin tot ținutul” (*Faptele Sfinților Apostoli* 13, 48-49); este vorba de ținutul Pisidiei din Asia Mică.

Această conștiință că puterea vindecării a fost dată Bisericii prin Sfinții Apostoli este redată în amintitele stihiri: „Ai dat harul Tău prin Apostolii Tăi, lesne Iertătorule și Iubitorule de oameni, ca să tămăduiască cu untdelemnul Tău cel sfânt rănile și bolile tuturor. Pentru aceasta și acum, ca un Îndurat, pe cel ce vine cu credință sfințește-l, miluiește-l, tămăduiește-l prin untdelemnul Tău de toată neputința și-l învrednicește, Doamne, de desfătarea Ta cea nestricăcioasă”.(*Micul molitfelnic*, p. 105). Legătura dintre cer și pământ - pe care o subliniază aceste cântări - are darul de a accentua dimensiunea eshatologică a vindecării celor bolnavi: „Cel Ce ca un Îndurat însemnezi cu mâna Ta cea nevăzută simțurile noastre prin untdelemnul Tău cel dumnezeiesc, caută din cer Cel Ce ești necuprins cu mintea spre cel ce aleargă la Tine cu credință și cere iertare și dăruiește-i tămăduire sufletului și trupului, ca să Te preaslăvească pe Tine cu dragoste, slăvind puterea Ta” (*Micul molitfelnic,* pp. 105-106).

Biserica s-a rugat – prin slujitorii ei – ca toți bolnavii să nu fie slăbiți în credință din cauza durerilor și nici să-și piardă nădejdea vieții celi veșnice, dar și cei bolnavi au fost îndemnați să se roage și ei pentru însănătoșirea lor. De aceea, luând-o ca mijlocitoare pe Maica Domnului - așa cum am văzut și cum reiese și din stihira de la Laude (Slavă... Și acum...), în care cel bolnav se roagă pentru a dobândi vindecarea: „Pe tine te rog, preacuratul palat al Împăratului ceresc, ceea ce ești mult-lăudată, curățește mintea mea cea întinată de tot felul de păcate și o fă locaș înfrumusețat Treimii celei dumnezeiești, ca mântuit fiind, eu netrebnicul, robul tău, să măresc puterea și mila ta cea nemăsurată” - comunitatea celor credincioși au puterea să se adreseze lui Dumnezeu: „Prin ungerea untdelemnului Tău și prin atingerea preoților, Iubitorule de oameni sfințește de sus pe robii Tăi; izbăvește-i de boli si de întinăciunea sufletului curățește-i, spală-i, Mântuitorule și ferește-i de tot felul de sminteli; ușurează-le durerile, izgonește-le nevoile și le risipește necazurile, ca un Milostiv și Îndurat” (*Micul molitfelnic,* p. 106).

Aceeași conștiință că toți fiii Bisericii sunt și fiii Maicii Domnului este oglindită și de troparul care se cântă înainte de binecuvântarea mare – „Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh...” - în care se recunoaște că toată puterea tămăduitoare a fost dată de Dumnezeu Mântuitorului Hristos; dar rugăciunile Maicii Sale, cu toate că nu suntem vrednici de a primi îndurarea Sa, Îl fac să ne fie mult-milostiv în suferințele în care se află nu numai cei bolnavi, ci toți cei care se află în călătorie spre cer. De aceea, în cuvinte pline de emoție și trăire sufletească, se spune: „Unule, Cel Ce ești grabnic spre ajutor, Hristoase, arată de sus grabnică cercetare robilor Tăi, cei ce pătimesc; izbăvește de boli și de durerile cele amare; ridică-i ca să Te laude pe Tine și să Te slăvească neîncetat, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Unule, Iubitorule de oameni” (*Micul molitfelnic,* p. 107).

BIBLIOGRAPHY

† KALLISTOS WARE, „Temeiurile patristice ale Sfintelor Taine", în: *Ortodoxia*, 2/2012, pp. 153-164;

BEAUFILS, Dominique, *Credința ta te-a mântuit. O viziune ortodoxă asupra bolii*, trad. Pr. A. Dinu, C. Dinu, Ed. Trinitas, Iași, 2009;

CHIFĂR, Pr. Nicolae, *Teologie și spiritualitate patristică*, Ed. Trinitas, Iași, 2002;

CLEMENT, Olivier, *Întrebări asupra omului*, trad. Ierom. I. Pop, Pr. C. Șpan, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 1997, p. 57;

COMAN, Pr. Prof. Ioan G., „Sfintele Taine în concepția vechilor-catolici și poziția Bisericii Ortodoxe în acest Domeniu", în: *Mitropolia Olteniei*, 5-6/1968, p. 400;

CONIARIS, Anthonz M., *Vitamine duhovnicești pentru inimile rănite*, trad. M. Băncilă, Ed. Sophia, București, 2010;

IOJA, Conf. dr. Cristinel, „Lucrarea harului în Taina Sfântului Maslu după dogmaticele românești din secolele XIX-XX", în vol. *Teologie si Educație la Dunărea de Jos*, fascicula XI, Ed. Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2012;

MELNICIUC PUICĂ, Pr. Lect. Dr. Ilie, „Lecturile biblice de la Taina Sfântului Maslu", în: *Altarul Reîntregirii*, 1/2012;

STĂNILOAE, Pr. Prof. Dr. Dumitru, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, Ed. Institutului Biblic si de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.